

Súd: Okresný súd Malacký
Spisová značka: 9P/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623200066
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2023:1623200066.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacký, sudkyňou JUDr. Janou Kurnotovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletú D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako stará matka, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacký, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacký, dieťa rodičov: matky D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/XX, I. a otca G. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, H. M., t. č. v ÚVV a ÚVTOS Bratislava, Chorvátska 5, Bratislava, o návrhu starej matky G. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX/X, G., na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Maloletá D. R., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky G. R., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia a je oprávnená zastupovať maloletú a spravovať jej majetok iba v bežných veciach.

Matka D. R., nar. XX.XX.XXXX, je povinná prispievať na výživu maloletej D. výživným vo výške 50 Eur mesačne, a to na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, so sídlom Moyzesova 2, Pezinok vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou rozsudku v časti výroku o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti.

Otec G. N., nar. XX.XX.XXXX, je povinný prispievať na výživu maloletej D. výživným vo výške 50 Eur mesačne, a to na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, so sídlom Moyzesova 2, Pezinok vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou rozsudku v časti výroku o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti.

Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Malacký č.k. 8P/384/2015-57 zo dňa 28.09.2017 v časti výroku o zverení a bežnom výživnom na maloletú.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 04.01.2023 sa stará matka domáhala zverenia maloletej D. do jej náhradnej osobnej starostlivosti a uloženia povinnosti rodičom maloletej prispievať na výživu maloletej každému výživným vo výške 110 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacký spolu s návrhom podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že matka maloletej plánuje pracovať v zahraničí a tým pádom nedokáže zabezpečiť plnohodnotnú starostlivosť o maloletú. So starou matkou a jej dlhoročným partnerom má

maloletá veľmi dobrý vzťah. Navrhovateľka je presvedčená, že u nej bude maloletá v správnom rodinnom prostredí, kde bude mať zaistené všetky potreby, čo bude mať vplyv na zlepšenie jej prospechu v škole.

3. Otec aj kolízny opatrovník so zverením do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke súhlasili.

4. Podľa § 116 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj len „C.s.p.“), ak sa žalobu nepodarí doručiť žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a), je súd povinný urobiť všetky úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalovaného.

5. Podľa § 116 ods. 2 C.s.p., ak sa súdu nepodarí žalobu doručiť na adresu zistenú postupom podľa odseku 1, zverejní súd oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu. Žaloba sa považuje po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia za doručенú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

6. Keďže matke sa návrh na začatie konania nepodaril doručiť ani po vykonaní postupu podľa § 116 ods. 1 C.s.p., súd v zmysle § 116 ods. 2 C.s.p. dňa 20.04.2023 vyvesil na úradnú tabuľu súdu a na webovú stránku súdu oznámenie o podanom návrhu. Návrh sa tak považoval za doručенý matke maloletej po 15-tich dňoch od zverejnenia uvedeného oznámenia. Matka sa k návrhu nevyjadrila.

7. Súd musí v zmysle ust. § 31 C.m.p. v konaní pokračovať a rozhodnúť aj keď je účastník nečinný. Súd podľa § 180 C.s.p. rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti matky maloletej, ktorá svoju neúčast na pojednávaní neospravedlnila, napriek tomu že mala predvolanie na pojednávanie riadne a včas doručенé.

8. Súd sa oboznámil s návrhom a jeho prílohami, obsahom poručenského spisu maloletej vedeného na tunajšom súde a vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, otca maloletej a listinnými dôkazmi založenými v spise, a to: rodným listom maloletej, lustráciou účastníkov v registri obyvateľov, odpoveďami na lustráciu v registri priestupkov na navrhovateľku a rodičov, odpoveďami na lustráciu v Sociálnej poisťovni na navrhovateľku a rodičov, odpisom z registra trestov na navrhovateľku a rodičov, správou obce/mesta o povesti na navrhovateľku a rodičov, oznámeniami Sociálnej poisťovne o poberaní/nepoberaní dávok sociálneho zabezpečenia rodičmi a navrhovateľkou, potvrdením o vedení rodičov a navrhovateľky v evidencii uchádzačov o zamestnanie, potvrdením o poberaní prídavky na dieťa matkou za rok 2022 a 2023, potvrdením o poberaní náhradného výživného navrhovateľkou, správou ÚVTOS Bratislava o otcovi, potvrdením o príjme navrhovateľky, potvrdením o zdravotnom stave navrhovateľky, správou ÚPSVaR Malacky o maloletej zo dňa 20.01.2023 a zo dňa 31.08.2023, rozsudkami tunajšieho súdu č.k. 8P/63/2011 zo dňa 07.02.2012 a 9P/115/2019 zo dňa 05.06.2020 a 9P/54/2023-80 zo dňa 22.08.2023 z čoho zistil nasledovný skutkový a právny stav.

9. Zo spisovej dokumentácie maloletej vedenej tunajším súdom súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 8P/384/2015-57 zo dňa 28.09.2017 súd schválil rodičovskú dohodu na základe ktorej, bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 110 Eur mesačne k rukám matky.

10. Rozsudkom Okresného súdu Malacky sp.zn. 9P/17/2019 zo dňa 26.06.2020 súd udelil súhlas namiesto otca maloletej na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletej z priezviska „N.“ na priezvisko „R.“.

11. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 20.01.2023 úrad rodinu maloletej D. vedie vo svojej evidencii od roku 2016, kedy oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately obdržalo anonymné nahlásenie ohľadom nestarostlivosti zo strany matky maloletej, ktorá v tom čase mala už dve maloleté deti - mal. K. G. H., nar. XX.XX.XXXX a maloletú D. N., nar. XX.XX.XXXX. V anonymnom podnete sa uvádzalo, že matka maloletých je užívateľkou omamných látok a maloleté deti sú zanedbané a špinavé. Od daného podnetu sa v rodine pravidelne vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Matka maloletej má tri maloleté deti, pričom maloletá K. G. H., nar. XX. XX. XXXX aj napriek tomu, že je zverená do starostlivosti matky, táto starostlivosť o maloletú nevykonáva, pretože celodennú starostlivosť zabezpečuje otec maloletej D. H., nar. XX.XX.XXXX. Maloletá K. G. chodí k matke len počas víkendov, prípadne cez prázdniny. Najmladšia dcéra matky G. R., nar. XX.XX.XXXX sa narodila pozitívna na psychotropné látky a zároveň pochádzala

z nesledovanej gravidity. Matka v domácnosti nemala pripravené ani základné potreby a oblečenie pre novorodenca a nebola schopná zvládať starostlivosť o maloletú G.. Maloletá G. sa na základe uvedených skutočností, hneď po narodení zverovala do starostlivosti starých rodičov maloletej zo strany otca - manželov L., ktorým je maloletá aj zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Matka o maloletú G. neprejavuje žiadny záujem. Matka maloletej po narodení poslednej dcéry nastúpila na liečbu drogových závislostí, pričom starostlivosť o maloletú D. zabezpečovali spoločne rodinní príslušníci maloletej. Matka sa po určitom čase z liečenia dobrovoľne vrátila, pričom celú liečbu riadne neabsolvovala a proces liečby nebol ukončený. Matka sa v tom čase vyjadrovala, že nemá potrebu liečenia, že nebola nikdy pravidelnou užívateľkou drog. Matka počas starostlivosti o maloleté deti často striedala partnerov. Po návrate matky do domácnosti bola D. opätovne v jej celodennej starostlivosti, pričom oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pravidelne monitorovalo zabezpečovanie starostlivosti o maloleté dieťa. Matka maloletej sa na určitý čas stabilizovala, našla si prácu, stáleho partnera a aj napriek tomu, že sa v rodine nachádzali nedostatky, matka starostlivosť v rámci svojich schopností zvládala. Situácia sa však zmenila pred letom 2022 kedy začal mať ÚPSVaR Malacky podozrenie, že matka maloletej opätovne užíva omamné látky. Na základe minulosti matky a obavy, či je riadne zabezpečovaná starostlivosť o maloletú D. bola do rodiny zapojená organizácia Kľúč, n. o., ktorá začala s rodinou po jej súhlase spolupracovať. Zo začiatku bola spolupráca s rodinou hodnotená veľmi pozitívne, matka bola spolupracujúca a riadila sa radami a pokynmi organizácie Kľúč, n. o., ktorí sa vždy snažili matku maloletých motivovať a správne nasmerovať. Následne sa však komunikácia aj spolupráca zhoršovala až matka komunikovala s organizáciou len cez sociálne siete a to prostredníctvom správ o osobný kontakt už záujem nejavila. ÚPSVaR Malacky mal veľký problém sa do domácnosti matky a maloletej dostať, pretože matka maloletej ignorovala všetky výzvy, sociálne šetrenia a dokonca aj telefonáty. Úrad má vedomosť, že matka maloletých prišla o prácu a matku opustil aj jej partner. Dňa 01.12.2022 sa na ÚPSVaR Malacky konalo spoločné stretnutie s organizáciou Kľúč, n. o. a matkou maloletých. Matka maloletých na dané stretnutie prišla, avšak veľmi negatívne naladená, bola útočná, drzá a nervózna. Na pohľad matka vykazovala známky užívania omamných látok. Na danom stretnutí nebolo možné s matkou maloletých riadne komunikovať, pretože matka stále uvádzala, že je všetko v poriadku a nechápe prečo musela prísť, že o deti sa riadne stará. Matka prisľúbila, že s úradom bude riadne komunikovať a riešiť aktuálne problémy. Po danom stretnutí sa už ÚPSVaR Malacky, ani organizácii Kľúč, n. o. nepodarilo s matkou skontaktovať. Následne úrad skontaktoval rodinných príslušníkov maloletej a oznámil im dané zistenia a taktiež aj skutočnosť, že maloletá už nemôže naďalej zotrvať v domácnosti matky, nakoľko matka nie je schopná zabezpečovať starostlivosť o maloletú. O maloletú okamžite prejavila záujem stará matka G. R., nar. XX. XX. XXXX. Maloletá, tým, že navštevuje 5. ročník Základnej školy I. si chce riadne dokončiť svoj školský polrok v danej škole a následne po vydaní rozhodnutia by bola priradená do Základnej školy G.. Matka ÚPSVaR Malacky od daného stretnutia nekontaktovala a na telefonáty a návštevy v jej domácnosti nereaguje. Na základe uvádzaných skutočností a zistení, mal úrad za to, že toho času nie je v záujme maloletej, aby naďalej ostávala v starostlivosti svojej matky, nakoľko je podozrenie, že matka je užívateľkou psychotropných látok a toho času nie je schopná riadne zabezpečovať starostlivosť o maloletú D..

12. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok zo dňa 19.01.2023 súd zistil, že šetrením bytových, sociálnych a rodinných pomerov na strane starej matky maloletej neboli zistené žiadne nedostatky. Maloletá má v domácnosti starej matky vytvorené dobré podmienky pre zabezpečenie všestranného psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa. Podľa vyjadrenia starej matky a jej partnera sa obaja budú snažiť zabezpečiť všetko potrebné, aby maloletá vyrastala v bezpečnom a zdravom prostredí. Úrad dňa 18.01.2023 realizoval ohlásené šetrenie v domácnosti starej matky pani R.. Stará matka spolu so svojim partnerom býva v staršom 3-izbovom, 1-poschodovom rodinnom dome, ktorý nie je v ich vlastníctve. Rodina má k dispozícii obývaciu izbu, ktorá slúži ako spálňa a kuchyňa. Za kuchyňou sa nachádza izba, ktorá bude slúžiť ako detská izba v prípade zverenia maloletej do náhradnej starostlivosti starej matky. Domácnosť je kompletne zariadená starším nábytkom, pôsobí udržiavane. Bytová hygiena v čase návštevy bola na dobrej úrovni. Stará matka maloletej pracuje v spoločnosti Pekáreň L., R. XX, G.. Jej priemerný mesačný príjem je cca 750 Eur. Zdravotný stav má dobrý, nenavštevuje žiadne odborné ambulancie. Partner starej matky pán D. je nezamestnaný. Podľa vyjadrenia starej matky maloletá D. je žiačkou 5. ročníka ZŠ v I.. Jej študijné výsledky sú slabšie. Stará matka sa informovala na Základnej škole v G. či bude môcť maloletá navštevovať ich školu. Pani riaditeľka s tým súhlasila, len musí mať maloletá trvalý pobyt v G.. Stará matka zabezpečí aj lekársku starostlivosť pre maloletú v ambulancii všeobecnej lekárnky pre deti a dorast - G.. G. H., F.. Matka maloletej D. by mala začať pracovať v Nemecku (v skladoch). Termín odchodu do zahraničia stará matka

nevedela uviesť. Otec maloletej G. N. nie je v kontakte s maloletou, nevedia, kde sa nachádza. Na otázku či maloletá vie, že pôjde do náhradnej starostlivosti starej matky pani R. odpovedala, že vie a teší sa. Maloletá chodíeva k nim do G.. Naposledy bola u nich od 06.01. do 08.01.2023. Podľa starej matky je maloletá živé dieťa, ktoré má problém so sústredením. Spolu s partnerom si uvedomujú, že sa jej budú musieť viac venovať.

13. Uznesením o neodkladnom opatrení tunajšieho súdu č.k. 9P/1/2023-42 zo dňa 01.02.2023, právoplatným dňa 21.03.2023 súd dočasne zveril maloletú D. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky G. R., nar. XX.XX.XXXX. Matku zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 50 Eur mesačne a otca výživným vo výške 110 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok.

14. Ďalej bolo zo spisovej dokumentácie tunajšieho súdu zistené, že matka sa v súčasnosti osobne nestará ani o jednu zo svojich ďalších dvoch dcér. Najmladšia dcéra matky G. R., nar. XX.XX.XXXX je na základe rozsudku č.k. 9P/115/2019 zo dňa 05.06.2020 zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, pričom matka je zaviazaná prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne. Maloletá K. G. H., nar. XX.XX.XXXX, bola rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 9P/54/2023-80 zo dňa 22.08.2023 zverená do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na jej výživu výživným vo výške 50 Eur mesačne, rozsudok zatiaľ nie je právoplatný.

15. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok zo dňa 31.08.2023 úrad dňa 31.07.2023 vykonal ohlásené sociálne zisťovanie v rodine maloletej za prítomnosti starej matky G. R. a maloletej D.. Rodina obýva starší 3 izbový rodinný dom v obci G., ktorý je vo výlučnom vlastníctve p. D., životného partnera starej matky. Domácnosť je kompletne zariadená starším nábytkom. Hygiena je na dostatočnej úrovni. Stará matka je zamestnaná v D. L. v obci G. s mesačným príjmom 750 Eur. Jej zdravotný stav je dobrý. Maloletá navštevuje Základnú školu v I.. V školskom roku 2022/2023 bola žiačkou 5. ročníka. Jej prospech je slabší. Detskú izbu má zariadenú v súlade s jej vekom a potrebami. Je v pediatrickej starostlivosti MUDr. Špalekovej v F. a v starostlivosti kardiológa MUDr. M. v Bratislave. Stará matka vytvorila pre maloletú D. zdravé rodinné prostredie, kde sa ju snaží vychovávať s láskou a pochopením s ohľadom na jej doterajšiu náročnú životnú cestu. Počas šetrenia neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o maloletú. Maloletá má zo strany starej matky vytvorené podnetné rodinné prostredie. Úrad skonštatoval, že stará matka maloletej má vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o maloletú.

16. Navrhovateľka pri výsluchu uviedla, že maloletá je u nej v domácnosti s tým, že od septembra už navštevuje Základnú školu v G.. Podľa navrhovateľky si maloletá u nej zvykla, má sa dobre. Býva s nimi aj jej partner a jeho brat. Maloletá so všetkými dobre vychádza. Nevedela uviesť, kde sa matka aktuálne nachádza, pravdepodobne niekde v Malackách. V Malinove maloletú navštíviť nebola, len raz sa stretli v Malackách a volali si. Otec sa s maloletou nekontaktuje. Ďalej uviedla, že je zamestnaná s príjmom okolo 700 Eur v čistom, zdravotné problémy nemá, je rozvedená.

17. Otec vypovedal, že sa už druhý rok nachádza vo výkone trestu odňatia slobody pre krádež a vedenie vozidla bez vodičského oprávnenia. Vo výkone by mal byť ešte dva roky, je zaradený do práce. Vo výkone trestu odňatia slobody je už štvrtý krát. Má základné vzdelanie. V minulosti pracoval na živnosť v Čechách ako kontrolór. Má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť, kde má súdom určené výživné vo výške 100 Eur. S maloletou sa kontaktuje písomne. Otec zároveň uviedol, že ak to neovplyvní maloletú a poberanie príspevkov starou matkou, požadoval počas výkonu trestu určiť nižšie výživné.

18. Kolízny opatrovník poukázal na správy ÚPSVAR. Uviedol, že zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky je v najlepšom záujme maloletej. Výšku výživného ponechal na úvahe súdu s tým, že vzhľadom na to, že to neovplyvní príspevok poberaný navrhovateľkou, považoval za primeranú sumu 50 Eur pre každého z rodičov.

19. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

20. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

21. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

22. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

24. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

25. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

26. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

27. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

28. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

29. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť

poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

30. Podľa § 45 ods. 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

31. Podľa § 47 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, b) smrťou maloletého dieťaťa, c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti, f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

32. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

33. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

34. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

35. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

36. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

37. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

38. Zverenie maloletého dieťaťa do výchovy inej osoby než rodiča (§ 45 ods. 1 Zákona o rodine) je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu výchovu dieťaťa (R 64/1968). Dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti len vtedy, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa. Dôvody na strane rodičov môžu mať subjektívny i objektívny charakter. Môžu byť spôsobené zavineným zanedbávaním starostlivosti alebo aktuálnou nezavinenou neschopnosťou rodičov postarať sa o svoje maloleté dieťa. Zmyslom náhradnej osobnej starostlivosti je zabezpečiť dieťaťu v nepriaznivej životnej situácii, pozbavenému jeho prirodzeného rodinného prostredia, čo možno najbližšie podobné rodinné prostredie.

39. V konaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti je záujem maloletého dieťaťa vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

40. Súd po vykonanom dokazovaní zhodnotil všetky rozhodujúce skutočnosti a je toho názoru, že zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky je v danom prípade v záujme maloletej. Stará matka zabezpečuje riadne komplexnú starostlivosť o maloletú. Matka je s maloletou len v sporadickom kontakte a stará matka nevie, kde presne sa matka zdržiava. Matka aktuálne nezabezpečuje starostlivosť ani o jednu zo svojich dcér a podľa všetkého pokračuje u nej problém s požívaním návykových látok. Otec maloletej sa momentálne nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Je preto nepochybne v záujme maloletej, aby bola v čase, keď starostlivosť o maloletú nie sú schopní alebo ochotní zabezpečiť jej rodičia, zverená do osobnej starostlivosti práve starej matke, ktorá je pre maloletú blízkou osobou, má s maloletou navzájom vytvorené citové väzby a nahrádza maloletej starostlivosť matky.

41. Navrhovateľka spĺňa všetky zákonom ustanovené predpoklady a podmienky k výkonu osobnej starostlivosti o maloletú. Súd počas konania nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by bránili zvereniu maloletej do starostlivosti navrhovateľky. O maloletú sa riadne stará a vytvára jej zdravé a stabilné rodinné prostredie. Zdravotný stav navrhovateľky je dobrý, je spôsobilá na právne úkony, žije usporiadaným spôsobom života a jej rodinné a sociálne prostredie je vyhovujúce na výchovu maloletej. Náhradná osobná starostlivosť má prednosť pred starostlivosťou ústavnou a keďže v prípade maloletej je tu jej stará matka, ktorá jej chce ako svojej vnučke poskytovať osobnú starostlivosť a túto podľa všetkého poskytuje riadne, súd vzhľadom ako dôvodné zveril maloletú do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Súd preto po zohľadnení osobných pomerov starej matky, jej zdravotného stavu, rodinných väzieb k maloletej a jej komplexného postoja k zabezpečovaniu starostlivosti o maloletú, návrhu na zverenie maloletej do jej náhradnej osobnej starostlivosti vyhovel.

42. Keďže zverením maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nezaniká vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu, súd určil matke aj otcovi maloletej povinnosť prispievať na výživu maloletej s poukazom na § 45 ods. 8 Zákona o rodine na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok. Čo sa týka výšky výživného, pri jej ustálení súd vychádzal zo zistených majetkových a príjmových pomerov na strane rodičov a odôvodnených potrieb maloletej. Súd prihliadol na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, zohľadnil vek maloletej a jej celkový zdravotný stav. Maloletá navštevuje 6. ročník základnej školy, je v zásade zdravá, náklady na maloletú sú zodpovedajúce veku. Matka sa nachádza na nezistenom mieste, k návrhu sa nevyjadrila, prostriedky na obživu si zabezpečuje v súčasnosti nezisteným spôsobom. Matka má okrem maloletej ďalšie dve vyživovacie povinnosti na maloletú K. G. H. a maloletú G. Brinzíkovú, Lustráciou v Sociálnej poisťovni nebol zistený žiadny aktuálny zamestnávateľ matky. Matka nie je evidovaná na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, ani nepoberá žiadne štátne dávky. Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne matka nepoberá ani žiadne dávky sociálneho poistenia. Súd vzal do úvahy skutočnosť, že matka nie je aktuálne zamestnaná, avšak nezistil skutočnosti, ktoré by matke v dosahovaní adekvátneho príjmu bránili (zlý zdravotný stav a pod.). Matka je mladá žena v produktívnom veku a musí vynaložiť dostatočnú snahu, aby si vedela vyživovacou povinnosť k maloletej riadne plniť. Súd dospel k záveru, že výška výživného 50 Eur mesačne od matky je vzhľadom na zistené skutočnosti primeraným výživným a je v možnostiach a schopnostiach matky takto stanovené výživné platiť.

43. Podľa oznámenia ÚVTOS Bratislava je otec vo výkone trestu odňatia slobody od 07.04.2022 pracovne zaradený. Z pracovnej odmeny sú mu vykonávané zrážky na výživu maloletej a syna K. N., nar. XX.XX.XXXX. S prihliadnutím na skutočnosť, že otec má dve vyživovacie povinnosti a nachádza sa vo výkone trestu odňatia slobody, pričom ide o niekoľkoročný trest, súd uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 50 Eur mesačne.

44. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne v 4 vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ktorá môže byť vykonaná spôsobmi uvedenými týmto zákonom (§ 62 a nasl. zákona č. 233/95 Z. z.). Ak ide o rozhodnutie vo veciach starostlivosti o maloletého, styku s maloletým alebo inej ako peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorý môže byť uskutočnený spôsobom ust. zákonom č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (§ 370 a nasl. C.m.p.).